24/09/2020

“Θαύματα της πίστεως και πίστη θαυμαστή”

/ Επικαιρότητα

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου κ. Δημητρίου

(α) Προσωπικά δημοσιοποιήσαμε ἕνα πρόσφατο συμβάν τῆς φετινῆς Διακαινησίμου μεταφρασμένο ἀπό τήν ἐπίσημη ἀνακοίνωση σπουδαίας Ρουμανικῆς Μονῆς-Προσκυνήματος (βλ. ἄρθρο “Ὁ Κύριος θαυμαστώνει τό ἔλεός Του στή θεία Εὐχαριστία”, https://www.romfea.gr/katigories/10-apopseis/36835-o-kurios-thaumastonei-to-eleos-tou-sti-theia-euxaristia).

(β) Πολλοί ἄλλοι ἐπικαλέστηκαν συνοπτικά ἤ δημοσιοποίησαν ἐκτενῶς ἀξιοθαύματα γεγονότα, ὅπως καί τά ἀξιόπιστα συναξάρια τῶν συγχρόνων μας Ὁσίων (γιά νά μήν τολμήσει νά ἀποδώσει οὐδείς ἀμφιβάλλων ἤ ἀπιστῶν στήν ἀπόσταση τοῦ χρόνου ἀδυναμία πιστοποίησης καί αὐτοπτικῆς προσμαρτυρίας). Μέ

σύγκλιση ὅλων στό ἀπερινόητο καί ὅμως αἰσθητό καί πραγματικό γεγονός τῆς θείας παρουσίας, μεταλήψεως καί κοινωνίας. Αὐτό εἶναι τό μέγα θαῦμα πού ξεπερνᾶ τίς κτιστές μας ἀνθρώπινες ὀροθεσίες καί φοβίες.
Ἄς παραθέσω ἐλάχιστα θαυμάσια, πού βεβαιώνουν τήν ἀποκαρωμένη μας συνείδηση γιά τή θεία λειτουργία καί τή θεία κοινωνία τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Θά ἐκκινήσω ἀπό μιά συναξαριακή ἁγιολογική μαρτυρία καί θά προχωρήσω σέ συμβάντα τῶν νεότερων χρόνων.

(γ) τά θαυμάσια τῆς λειτουργικῆς ἀναφορᾶς

(γ) Μέ ὑπολογίσιμες τίς ἀξιολογήσεις τῶν εἰδημόνων γιά τίς δριμεῖες ἀναφορές του στό Μ.Φώτιο (βλ. ἄρθρο περί Νικήτα Παφλαγόνος στή Θ.Η.Ε., τ. 9, 465-6), πάντως δυνάμεθα νά ἀντλήσουμε μιάν ἐκπληκτική πληροφορία ἀπό τόν ἐγκωμιασμό στόν ἅγιο Οἰκουμενικό Πατριάρχη Ἰγνάτιο τόν Ραγκαβέ, τόν ἐναλλαγέντα μέ τόν ἅγιο Φώτιο τόν Μέγα στήν πατριαρχική περιωπή: «...Καί ὁ μέγας Ἰγνάτιος, ἀναλαμβάνοντας γιά δεύτερη φορά τήν διακυβέρνηση τῆς Ἐκκλησίας... μέ τό νά προσφέρει σέ ὅλους τά πάντα, ἔτρεχε νά κερδίζει τούς πάντες, ἀπό μέρους του, μέ τήν εὐσπλαχνία τοῦ Χριστοῦ. Δύο δρόμους φρόντιζε νά πορεύεται· ἐκεῖνον πού προσβλέπει κατευθείαν στό Θεό μέ τήν καθαρή καί ἀδιάλειπτη προσευχή καί τόν ἄλλο πού σκοπεύει στήν οἰκοδομή καί τήν περιποίηση τῆς Ἐκκλησίας... μέ ἐξαιρετική ἐπιμέλεια καί φροντίδα ἀπό τά νειάτα του μέχρι τά γηρατειά καί τήν προχωρημένη του ἡλικία ἦταν τέλειος στίς ἱερές λειτουργίες, καί διαδοχικά πανηγύριζε ὅπως ἀρέσκει στό Θεό σέ κάθε σεβάσμιο ναό πρός τιμήν τῆς πανύμνητης Μητέρας τοῦ Θεοῦ καί τῶν θείων ἀποστόλων καί τῶν μαρτύρων. Τόσο μάλιστα εὐάρεστα στό Θεό καί πνευματοκίνητα προσέφερε τή θεία λειτουργία, ὥστε νά βλέπει πάνω στή θεία τράπεζα φανερά τεκμήρια τῆς παρουσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Διότι φαινόταν ὁ θεῖος ἄρτος ὁλόκληρος ἡλλοιωμένος, ὡς οὐράνιος ἄνθρακας, νά ἀκτινοβολεῖ πλουσίως τή χάρη τοῦ οὐρανίου πυρός. Ἄλλοτε φάνηκε νά πάλλεται καί ὁ κρεμασμένος πάνω ἀπό τήν ἁγία τράπεζα τίμιος σταυρός. Καί φαινόταν νά σείεται (κινεῖται) μέ ἤρεμες κινήσεις τήν στιγμή τῆς ὑψώσεως τοῦ (ἁγίου) ἄρτου, ὑποδηλώνοντας καί μ᾽ αὐτόν τόν τρόπο τήν ἐπισκίαση τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μάλιστα μιά φορά, τήν ἡμέρα ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, κινήθηκε ὁ (κρεμάμενος ὑπεράνω τῆς ἁγίας τραπέζης) σταυρός τόσο δυνατά (τήν ὥρα τῆς ὑψώσεως τοῦ Ἀμνοῦ), ὥστε ὅλοι, ἱερεῖς καί ἀρχιερεῖς, ἀκόμη καί οἱ συμμετέχοντες οἱ προερχόμενοι ἀπό ἄλλους πατριαρχικούς θρόνους, κατάπληκτοι ἀπό αὐτό τό μυστηριῶδες γεγονός (τοῦ κινούμενου σταυροῦ) νά δοξολογοῦν μέ μεγάλες φωνές γιά πολύ τό Θεό. Μέ αὐτόν τόν τρόπο προσφέροντας στό Θεό τίς ἄχραντες θυσίες ὁ μεγάλος ἱεράρχης μέ τελειότητα πίστεως γνησίως, καί μέ αὐτές ἐκλιπαρώντας

γιά ἔλεος τό Θεό, ἱερουργοῦσε (διά τῆς λειτουργίας) τή σωτηρία τοῦ λαοῦ μέ ἱεροπρέπεια (ὅπως ἁρμόζει σέ ἱερουργό)...» (Νικήτα τοῦ Παφλαγόνος, “τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἰγνατίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως βίος ἤτοι ἄθλησις”, PG τ. 105, στ. 549, 552). Ἀναμφίβολα ἔχουν καταγραφεῖ πλῆθος ἀνάλογων ἁγιολογικῶν πληροφοριῶν πού ἐστιάζουν εἰδικά στή θεία λειτουργία ὅπως τήν διακονοῦσαν λειτουργώντας ἤ τήν ἐμβίωναν μετέχοντας οἱ Ἅγιοι. Θά ἔπρεπε νά συνθέσουμε ὁλόκληρη μελέτη, ἄν θέλαμε νά τά καταθέσουμε ὅλα. Πρός τό παρόν προτιμοῦμε ἕνα ἄλμα αἰώνων καί νά ρθοῦμε στά χρόνια μας.

(δ+ε) θεία μετάληψη ἐν αἰσθήσει σαρκός

(δ) Γράφει ὁ ὁμ. Καθηγητής Ἰατρικῆς τοῦ ΑΠΘ κ. Γεώργιος Μπλάντζας γιά τόν ἅγιο Παΐσιο: «Τώρα πού ὁ ἴδιος κοιμήθηκε, οἱ Γεροντάδες μοῦ εἶπαν πώς μπορῶ νά τά λέω. Στό Σινᾶ τοῦ συνέβησαν συγκλονιστικά πράγματα. Μοῦ διηγοῦνταν κάποια φορά:“Τό τί τράβηξα ἐκεῖ δέ λέγεται! Εἶπα θά μείνω μόνος στό Σινᾶ γιά δεκαπέντε μέρες καί μετά θά κατέβω κάτω στή σκήτη. Τί σκήτη, δηλαδή! Ἕνα ἄνοιγμα τῶν βράχων κάπως σκεπασμένο ἀπό πάνω, ὅπου ἔσταζε λίγο νερό... Βέβαια, σιγά-σιγά ἡ καλύβη εἶχε γίνει πιό ὑποφερτή. Τό τί μοῦ ἔκανε ὁ ἐξαποδῶ δέ λέγεται!”... “Ὅμως, μετά ἀπό δεκαπέντε μέρες κατέβηκα καί κοινώνησα· κοινώνησα σάρκα καί αἷμα!” Αὐτές εἶναι μαρτυρίες συγκλονιστικές, πού, ὅμως, ὁ Γέροντας τίς ἔλεγε μέ φυσικότητα» (Νικ. Α. Ζουρναζόγλου, Γέροντας Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης 1924-1994, Μαρτυρίες προσκυνητῶν, τ. Β΄, 20121 σ. 57).

(ε) Τέτοια ἐπακριβῶς ἀνάλογα θαυμαστά συμβάντα μέ τήν αἴσθηση μετάληψης σαρκός ἀναφέρει ρητά σέ μαγνητοφωνημένες διδαχές του ὁ μακαριστός ὁσιώτατος ἀρχιμ. Ἐφραίμ ὁ Ἀριζονίτης (+2019). Μιά ἄκρα συγκατάβαση τοῦ Κυρίου γιά τήν ἀγαθή προαίρεση ἀνθρώπων, ὥστε νά μή διακινδυνεύσουν τήν ἑνότητά τους μέ τό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας ἀπό ἀφελή φανατισμό.

(ς) “φῶς ἐκ φωτός ἔλαμψε τῷ κόσμῳ Χριστός ὁ Σωτήρ ἡμῶν”

(ς.1) Στό ἁγιολογικό του βιβλίο γιά τόν π. Ἀθανάσιο τῆς Νεραντζιώτισσας Ἀμαρουσίου γράφει ὁ Ἀμαρουσιώτης νῦν Μητροπολίτης Ἀργολίδος Νεκτάριος: «Δέν εἶναι λίγοι αὐτοί πού τόν ἔβλεπαν τήν ὥρα τῆς θείας Λειτουργίας, ἤ κατά τή Μεγάλη Εἴσοδο, ἀλλά καί ἄλλες στιγμές ἀκόμη καί ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία, νά λάμπει τό πρόσωπό του καί νά μήν πατάει στό ἔδαφος... Συχνά κάποιοι μεγάλοι πού ἔβλεπαν αὐτό τό ἐξαίσιο θέαμα, ἔμεναν ἀποσβολωμένοι... Ὅμως τά μικρά παιδιά δέν μποροῦσαν νά κρατηθοῦν. Διέκοπταν μέ τίς φωνές τή λειτουργία καί φώναζαν: —Μαμά, ὁ παπάς δέν πατάει στή γῆ! Ὁ παπάς πετάει!...

(ς.2) «Ἡ θεία Κοινωνία γινόταν μέ ὑποδειγματική τάξη, μέ προσοχή καί εὐλάβεια.

Κάποια μέρα, διηγεῖται ἡ κ. Ε. Μ., μεταξύ τῶν ἐκκλησιαζομένων ἦταν καί μιά μητέρα μέ τό μικρό τετράχρονο παιδί της. Ὁ π. Ἀθανάσιος βγῆκε στήν ᾽Ωραία Πύλη μέ τό Ἅγ. Ποτήριο. Ὁ μικρός ἄρχισε νά φωνάζει: —Μαμά, κοίτα! ἕνα φῶς στό ποτήρι πού κρατᾶ ὁ παπάς. Ὅλοι θαύμασαν. Ὁ π. Ἀθανάσιος ἀτάραχος» (ἀρχιμ. Νεκταρίου Ἀντωνοπούλου, Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος Χαμακιώτης (1891-1967), ἐκδόσεις Ἀκρίτας, Σειρά: Ἁγιολογική Βιβλιοθήκη, 19982, σ. 43, 46).

(ζ) Ἡ θεία λειτουργία ταυτοποιεῖται μέ τή θεία Οἰκονομία

(ζ) Ὅτι ἡ θεία λειτουργία “ταυτοποιεῖται” ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα μέ τή θεία Οἰκονομία, τό διδασκόμαστε ἀποκαλυπτικά καί ἀπό μερικές ἀφηγήσεις τοῦ θαυμασίου βιβλίου “Ὁ Γέροντάς μου Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής καί Σπηλαιώτης” τοῦ Γέροντος Ἐφραίμ τοῦ Φιλοθεΐτου (ἐπιμέλεια πρωτοπρ. Στέφανου Κ. Ἀναγνωστόπουλου, κεντρική διάθεση Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἀντωνίου Ἀριζόνας U.S.A., 20081). «Ἡ εὐλάβεια τοῦ παπα-Ἐφραίμ [τοῦ Κατουνακιώτου, πρόσφατα ἁγιοκαταταχθέντος] ἐκδηλωνόταν ἰδιαιτέρως στήν θεία Λειτουργία. Τό πῶς νά ψάλῃ τίς αἰτήσεις καί τά λοιπά τῆς θείας Λειτουργίας, τά διδάχθηκε ἀπό τόν Γέροντα Ἰωσήφ [τοῦ πρόσφατα ἁγιοκαταταχθέντος] καί ἐκεῖνος ἀπό ἁρπαγή νοός. Πῆρε τούς ἤχους καί τά μέλη τῆς ψαλμωδίας ἀπό τό ὅραμα, πού εἶδε μέ τά πουλάκια πού ἔψαλλαν το τε-ρι-ρέμ. Καί ἀπό τότε δίδασκε στούς ἄλλους πῶς νά ψάλλουν το “Κύριε ἐλέησον” σιγανά, ἡσυχαστικά, σάν νά ἔρχεται ἡ φωνή ἀπό μακριά... Πολύ χαιρόταν ὁ Γέροντας Ἰωσήφ μέ τίς Λειτουργίες αὐτές καί μέ τήν κατανυκτική ἀτμόσφαιρα πού ἐδημιουργεῖτο, διότι ὅλοι τῆς συνοδείας του ἦσαν ὁλόκαρδα δοσμένοι στήν λατρεία καί κανένας λογισμός δέν σάλευε τόν νοῦ τους ἀπό τήν πρσευχή. Γι᾽ αὐτό δέν ἄφηνε πλέον κανέναν ἄλλο νά τούς ἐφημερεύῃ. Μάλιστα δέ, ἔλεγε: “Δέν πιστεύω να ὑπάρχῃ μέσα εἰς ὅλο τό Ἅγιον Ὄρος καλυτέρα Λειτουργία, ἀπό αὐτήν πού κάνουμε ἡμεῖς, ὅπως τήν κάνουμε, σ᾽ αὐτό τό ταπεινό ἐκκλησάκι” (Ἡ διήγησις ὑπάρχει καί στό βιβλίο Γέροντας Ἐφραίμ Κατουνακιώτης, Ἔκδ. Ἱ.Ἡσ. Ἁγ. Ἐφραίμ, Κατουνάκια Ἁγίου Ὄρους, 2000, σελ. 47-48).

Ο Γέροντας Ἰωσήφ εἶχε ὁλόκληρη τήν Νοερά προσευχή καί οἱ ὑποτακτικοί του τόν ἀκολουθοῦσαν καί γινόταν μία θεία Λειτουργία, ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. Συχνά στήν θεία Λειτουργία ὁ παπα-Ἐφραίμ ἔβλεπε τήν θεία Χάρι ὁλοζώντανη, ψηλαφητή, νά γεμίζῃ ὅλο τό ἐκκλησάκι. Διά τοῦτο ἔλεγε ἐμπειρικά ὅτι: “Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον δέν ὁρᾶται, ἀλλά ἡ Χάρις Του ὁρᾶται”.

Ἡ Χάρις πλημμύριζε τίς καρδιές τους στόν μικρό ναό καί πολλές φορές ἔβλεπε τό Θεῖο Βρέφος πάνω στό ἅγιο Δισκάριο καί τά δάκρυά του ἔτρεχαν ποτάμι.

Μιά φορά, στόν Καθαγιασμό τῶν Τιμιων Δώρων, πληροφορήθηκε τί σημαίνει: “Υἱός

Θεοῦ καί συγκληρονόμος Χριστοῦ!” καί παράλληλα ἔνοιωθε τρομερή ζέσι πνεύματος (βλ. ἔνθ.ἀν.).

«Πολλές φορές, ἡ θεία Χάρις μετά τόν καθαγιασμό τῶν θείων δώρων τοῦ “διήνοιγε τούς ὀφθαλμούς” καί ἔβλεπε τόν ἴδιο τόν Χριστό μέσα στό δισκάριο. Καί ὅταν ἐρχόταν ἡ ὥρα νά τεμαχίσει τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἀδύνατο νά συγκρατήσει τά δάκρυά του. Ἡ θεία Χάρις τοῦ ἔδειχνε τόν Χριστό ὅπως ἀκριβῶς Τόν προσκυνοῦμε στόν Ἐπιτάφιο. “Ὅταν λειτουργοῦσα ἔβλεπα δεξιά καί ἀριστερά μου ἀγγέλους νά λειτουργοῦν τά θεῖα μυστήρια μαζί μου”» (Γέροντος Ἰωσήφ Βατοπαιδινοῦ, Ὁ Χαρισματοῦχος ὑποτακτικός. Γέροντας Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, σ. 163).
«Κάποτε μετά ἀπό θεία Λειτουργία ὅταν πῆγε νά κοιμηθῇ ὁ παπα-Ἐφραίμ, ξαφνικά βλέπει ἕνα Χερουβείμ. Μέ ἀνέκφραστη ἀγαλλίασι τό ἀγκάλιασε καί τό φίλησε. Ὅταν εἶπε στόν Γέροντα τί τοῦ συνέβη, αὐτός τοῦ εἶπε ὅτι ἦταν ἐκδήλωσις τῆς θείας Χάριτος.

Ἄλλη φορά εἶδε τόν τριαδικό Θεό στά Τίμια Δῶρα καί νά πῶς Τόν περιγράφει: “Εἶδα ὅλη τήν Θεότητα στά Τίμια Δῶρα. Τήν εἶδα μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς. Αὐτό ὅμως δέν μπορῶ νά το περιγράψω. Τόν Θεόν, βέβαια, δέν μπορεῖ νά Τόν ἰδῇ ὁ ἄνθρωπος καί νά ζήςῃ, ἀλλά κάπως, ὅπως ὁ Μωϋςῆς πού λέγει “τά ὀπίσθια τοῦ Θεοῦ”. Εὑρέθην τήν στιγμήν ἐκείνην εἰς κατάστασιν ἀρρήτου μακαριότητος, εἰρήνης, ἀγάπης, θείου ἔρωτος, δακρύων. Ζωντανός ὁ Θεός εἰς τό ἅγιον Δισκοπότηρον! Πῶς νά τολμήσῃς, λοιπόν, νά πλησιάσῃς εἰς τό ἅγιον Ποτήριον;”…

Μετά ἀπό τόσες οὐράνιες καταστάσεις, δέν πρέπει νά ἀπορῇ κανείς γιατί ἀκόμη εὐωδιάζει τό ἐγκαταλελειμμένο ἐρημοκλήσι τοῦ Τιμίου Προδρόμου τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ πού λειτουργοῦσε τόσα χρόνια ὁ παπα-Ἐφραίμ…» (Γέροντας Ἐφραίμ Κατουνακιώτης, Ἔκδ. Ἱ.Ἡσ. Ἅγ. Ἐφραίμ, Κατουνάκια Ἁγίου Ὄρους, 2000, σσ. 176-178).

(η) Ἡ θεία λειτουργία τωρινή καί ὁλοζώντανη αἰώνια

(η.1) Τό ὅτι ἡ θεία λειτουργία εἶναι τωρινό καί συνάμα ὁλοζώντανα αἰώνιο γεγονός, τό ἐμμελετοῦμε καί στό θαυμάσιο (ἀποκαλυπτικό) βιβλίο “Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, Βίος καί λόγοι”, ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Χρυσοπηγῆς, Χανιά 20032). Ἐπιλέγουμε ἐνδεικτικά ἕνα ἀπό τά πολλά συμβάντα, τότε πού ὁ Ἅγιος εἶχε ἀρχίσει νά ἔχει τά προβλήματα ὑγείας (μέ τή σταδιακή τύφλωση ἀπό τήν 30χρονη καρκινοπάθεια στούς ἐγκεφαλικούς λοβούς) καί ὅμως “ἔβλεπε” ἐν Πνεύματι: «Πολλές φορές, μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ, ἔχω μπεῖ σέ μία ἄλλη κατάσταση. Ἄλλαξε ἡ φωνή μου, τό πρόσωπό μου μπῆκε σέ ἀτμόσφαιρα θείου φωτός. Αὐτό τό ἔχω πάθει στό Ἅγιον Ὄρος ἀλλά καί ἀλλοῦ. Μοῦ συνέβηκε καί στό χωριό Ἀγόριανη, στόν

Παρνασσό, στό ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Τριάδος, καί μέ εἶδαν δύο κοπέλες, ἡ Βασιλική Κ. καί ἡ Παναγιώτα Κ., πού βρισκόντουσαν μαζί μου. Μέ ἐνέπνευσε ἡ ἐκκλησία· ἦταν ἕνα ἐρημοκλήσι. Νά σᾶς πῶ τί ἔγινε ἐκεῖ (ἦταν τό 1972). Περπατώντας στό δάσος τοῦ Παρνασσοῦ βρεθήκαμε μπροστά σ᾽ ἕνα ἐκκλησάκι. Ἦταν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Μπήκαμε μέσα. Ἐπροχώρησα στήν Ὡραία Πύλη. Οἱ δύο κοπέλες ἔμειναν στήν εἴσοδο τῆς ἐκκλησίας. Ἐγώ ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἐνθουσιάσθηκα ἐκεῖ μέσα. Εἶδα τή ζωή τῆς ἐκκλησίας. Εἶδα πολλά παλαιά ἐκεῖ. Ἱερεῖς πού λειτουργοῦσαν σέ πανηγύρεις πρίν χρόνια, τίς προσευχές ἁγίων ἀνθρώπων, τό ξεχείλισμα τοῦ πόνου τόσων πονεμένων, σέ μία Λειτουργία ἕναν πολύ ἅγιο δεσπότη... Ἄρχισα μ᾽ ἐνθουσιασμό νά ψάλλω ἀπ᾽ ἔξω κανόνες, τροπάρια κι ἄλλους ὕμνους καί πιό πολύ τά τριαδικά μεγαλυνάρια. Αἰσθάνθηκα χαρά ἀνεκλάλητη, ἡ φωνή μου ἔγινε πρωτόγνωρη, σάν ἀπό ἑκατό ἀνθρώπους, γλυκιά, δυνατή, ἁρμονική, οὐράνια, “ὡς φωνή ὑδάτων πολλῶν καί ὡς φωνή βροντῶν ἰσχυρῶν” (Ἀποκ. 19,6). Ὕψωσα τά χέρια, ἔλαμψε τό πρόσωπό μου, ἡ ἔκφρασή μου ἔγινε ἀλλιώτικη. Εἶχα ἔλθει σέ κατάσταση πνευματική. Κι ἔγινε μονομιᾶς θόλος ὁ οὐρανός καί μανάλια ἔγιναν τά πεῦκα μέ τά κλαδιά τους... Ἐκεῖνες στέκονταν τρία μέτρα πίσω. Προσπάθησαν νά γράψουν στό μαγνητόφωνο ἐκείνη τή φωνή, ἀλλά δέν τίς ἄφησα. Τίς “εἶδα” καί τίς ἐμπόδισα. Ἔχω μάθει ἀπό μικρός στό Ἅγιον Ὄρος νά εἶμαι μυστικός... Ἔπειτα ὅμως ἀπό μερικές μέρες γυρίζοντας στήν Ἀθήνα, ἀναζητοῦσα ἐκεῖνα τά ψάλματα. Ἐπιθυμοῦσα νά ξανακούσω ἐκείνη τή φωνή. Στενοχωρέθηκα πού δέν τά γράψαμε. Τούς εἶπα: —Νά εἴχαμε τώρα αὐτά τά ψάλματα... Ἦταν τόσο ὡραῖα! Πόσο θά χαιρόμασταν νά τ᾽ ἀκούγαμε! Δέν ἦταν ἀνθρώπινη ἐκείνη ἡ φωνή, δέν ἦταν δική μου, ἦταν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Θά ἤθελα νά τ᾽ ἀκούω καί νά ξαναγυρίζω σ᾽ ἐκείνη τήν ἡμέρα. Εἴδαμε ἐκεῖ, μές στά πεῦκα, τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Δέν τά εἴδαμε; Τί ὡραῖα!...» (σσ. 512-513).

(η.2) Ἐκπληκτικά καί τά ἀναφερόμενα ἀπό τόν Ἅγιο γιά τήν τηλεφωνική ἐπικοινωνία του μέ ἕναν Ἁγιορείτη ἀσκητή καί συνεχόμενα γιά τήν Ἁγιοπνευματική συμμετοχή του στήν Ἁγιορείτικη Χριστουγεννιάτικη λειτουργία: «...Καί “πῆγα” μαζί του στήν ἐκκλησία. Ὅλες τίς ὧρες μαζί του προσευχόμουνα. Ἔβλεπα ὅλες τίς ἱερές καί ἅγιες εἰκόνες, τίς λαμπάδες, τά κεράκια, τά καντηλάκια νά τσιτσιρίζουν. Ἔβλεπα τούς ἱερεῖς νά λειτουργοῦν μεταρσιωμένοι. Ἦταν γεμάτη ἡ ἐκκλησία ἀπό ἀσκητές κι ὅλοι εἶχαν μεγάλη χαρά μέσα τους καί ψάλλανε: “Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός... ἡ Γέννησίς σου... ἡ Παρθένος σήμερον... Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε...”. Στό “Μετά φόβου Θεοῦ” πῆγε νά μεταλάβει. Δίπλα του κι ἐγώ, μέ τήν χάρι τοῦ Κυρίου μας, συγκινημένος. Συγχωρᾶτε με, πού τά λέγω. Ἔβλεπα ὅλους τούς ἀδελφούς νά δέονται. Αἰσθάνθηκα μεγάλη ἀγαλλίαση. Ὅ,τι ἔβλεπαν ἐκεῖνοι, ἔβλεπα κι ἐγώ. Μά ἦταν πνευματική πανδαισία αὐτή ἡ Λειτουργία μέ τούς ἁγίους ἀσκητές, τίς χαρούμενες ψυχοῦλες πού τά αἰσθανόντουσαν ὅλα, πού ἐζούσανε τήν ἑορτή τῶν Χριστουγέννων! Τήν ἐζούσανε! Πῶς θά ἤθελα νά

ἤσασταν κι ἐσεῖς, ν᾽ ἀκούγατε τά λόγια πού λέγανε! Ἡ χαρά μου γίνεται πολύ μεγάλη, ὅταν ὁ ἄλλος μοῦ βεβαιώνει ὅτι αὐτό πού “βλέπω” εἶναι πράγματι ἔτσι, γιατί καταλαβαίνω πώς αὐτή ἡ γνώση δέν προέρχεται παρά μόνον ἐκ Θεοῦ» (σσ. 499-500).

(θ+ι) Ἀναρίθμητα δημοσιοποιημένα θαυμάσια

(θ) Πάμπολλα ἐξαίσια τῆς θείας χάριτος ἐνεργήματα ἐν ὥρᾳ θείας λειτουργίας καταγράφονται στό θαυμάσιο βιβλίο τοῦ πρωτοπρ. Στέφανου Κ. Ἀναγνωστόπουλου “Ἐμπειρίες κατά τήν θεία Λειτουργία” (Πειραιάς 201810), γιά πλῆθος ἁγίων καί δικαίων λειτουργῶν καί ἁπλῶν ἀνθρώπων πού βίωναν συνεχῶς ἤ βίωσαν κάποια στιγμή τή ζωντάνια τοῦ λειτουργικοῦ μυστηρίου. Ἐπανειλημμένα ἀναφέρεται στά θειότατα τῆς οὐρανο-επιγείου Λειτουργίας πού ζοῦσαν ὁ ὁμολογητής ὅσιος Γεώργιος ὁ Καρσλίδης στό Ἡσυχαστήριο τῆς Ἀναλήψεως στή Δράμα (λειτουργίες μαζί μέ τόν Τίμιο Πρόδρομο καί τόν Προφήτη Ἠλία, μέ τόν ἅγιο Μηνᾶ καί τήν ἁγία Βαρβάρα καί πόσες ἄλλες ἐνθεαστικές λειτουργικές καταστάσεις)· ὁ ὅσιος Ἰάκωβος ὁ Τσαλίκης (μνημονεύσεις μέ ταυτόχρονη ὁραματική θέα τῶν μνημονευομένων, ἱερουργίες μέ ἀγγέλους καί μέ τά Χερουβείμ ὁλόγυρα τῆς Ἁγίας Τραπέζης) καί πόσες ἄλλες ἐκπληκτικές ἐμβιωμένες ἀφηγήσεις… Ὁ π. Στέφανος ἐξομολογοῦνταν γιά χρόνια στό μακαριστό ὁσιώτατο ἀρχιμ. Ἐφραίμ τό Φιλοθεΐτη καί ἔπειτα Ἀριζονίτη. Ὅλα τά θαυμαστά ἀφηγήματα τοῦ βιβλίου καταδεικνύουν: ὅτι τό μυστήριο τῆς θείας λειτουργίας εἶναι ἡ ἀναφορά τῶν δώρων τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνάξεως στό Θεό· ὅτι τόν καθαγιασμό τους σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ καί τή μετάληψη τῆς θειότητάς τους ὥστε νά συντελεῖται ἡ ἐν σώματι καί αἵματι θεία κοινωνία, ὅλα τά ἐνεργεῖ ὁ Θεός γιά τή δική μας χριστοποίηση· ὅτι ἡ θεία λειτουργία εἶναι σύναξη ἀγγέλων καί ἀνθρώπων γύρω ἀπό τά εὐχαριστιακά τίμια Δῶρα πού μεταβάλονται σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ, ὁπότε ἔχουμε τήν ἑνότητα ὁρατῶν καί ἀοράτων ἐν Χριστῷ, τή γεύση-πρόγευση τοῦ παραδείσου· ὅτι αὐτό τό πιστευόμενο καί ἐνεργούμενο μυστήριο στήν οὐσία του δέν ἐκτίθεται οὔτε σέ πραγματογνωμοσύνες οὔτε σέ διαπραγματεύσεις.

(ι) Ἐπ᾽ εὐκαιρίᾳ ἀναφέρω ἄλλο ἕνα ἀδιάσειστο τεκμήριο γιά τό λειτουργικό μυστήριο καί τή θεία κοινωνία (ὡς μέθεξη τῆς θείας ἀθανασίας καί κοινωνία τῆς ἀφθάρτου βασιλείας-χάριτος-ζωῆς τοῦ Κυρίου μας). Μοῦ τό κατέθεσε ἰατρός μικροβιολόγος καί ἀφορᾶ τόν 65χρονο ἔγγαμο ἱερέα π. Ν. ἐφημέριο καί ἐξομολόγο σέ γειτονική μας Μητρόπολη. Ἀπό μικρό τόν ἔπαιρνε μαζί του ὁ πατέρας του π. Βασίλειος στίς λειτουργίες πού τελοῦσε στό ἐκκλησάκι πού ὑπῆρχε στό Νοσοκομεῖο Λοιμωδῶν Θεσσαλονίκης (σημ. Νοσοκομεῖο Παπανικολάου). Ἀφηγούμενος ἐκεῖνες τίς λειτουργικές του ἀναμνήσεις ὁ παπα-Ν. σήμερα, θυμᾶται πού ὁ πατέρας του κοινωνοῦσε ὅλους τούς φυματικούς πού προσέρχονταν στή

λειτουργία, ἔπειτα κοινωνοῦσε τόν ἴδιο τό γιό του καί τελευταῖα κατέλυε ὡς ἱερουργός τό ἀπομένον τῆς θείας κοινωνίας, μέ τήν ἴδια λαβίδα. Κάποιοι γιατροί παρόντες θέλησαν νά δώσουν σέ πατέρα καί γιό ἄμεση προληπτική ἀγωγή, γιά νά μή δράσει ὁ λοιμώδης ἰός τῆς φυματίωσης, ὅμως ὁ λειτουργός τό ἀρνήθηκε. Μέ τέτοιες ἀναμνήσεις καί ὁ γιός του σήμερα διακονεῖ μέ πίστη βαθειά καί αὐτοθυσία τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα καί ἐκείνους πού προσέρχονται νά ἐξομολογηθοῦν. Μέ μιάν ἁπλότητα πού θυμίζει τούς παλαιούς θεοσεβεῖς κληρικούς μας.

Ὅλα αὐτά κατατίθενται ὡς ἐπιστηριγμός τῆς πίστεως καί τῆς λειτουργικῆς εὐλάβειας τοῦ λαοῦ μας καί ἡμῶν τῶν ἰδίων. Δέν ἐπιστρατεύονται ὡς δεοντολογία ἀντιμετώπισης τῆς ἀπειλητικῆς πανδημίας (αὐτό εἶναι κάτι ἄλλο, εἶναι ἕνας πολύ μεγάλος πειρασμός μέ τίς πολυειδεῖς παράλληλες παραμέτρους του). Ὅπως ὅμως προσπαθοῦμε νά ξαναβρεθοῦμε στήν κανονικότητα μιᾶς ἐλέγξιμης καί διαχειρίσιμης καθημερινότητας, ἐκ παραλλήλου μᾶς χρειάζεται ἡ κανονικότητα τῆς δυνατῆς πίστης καί τῆς λατρευτικῆς μέθεξης τοῦ μυστηρίου, μέ τήν ἀμεσότητα τῆς ἐμπειρικῆς καθαρότητας καί ἁπλότητας. Σ᾽ αὐτό ἀποβλέπουμε κι ἐμεῖς, συμπληρωματικά πρός τά τόσα ποιμαντικά ἀνοίγματα λόγων καί διαλόγων γιά μιάν ἥρεμη ἐκκλησιαστική συμμετοχικότητα.